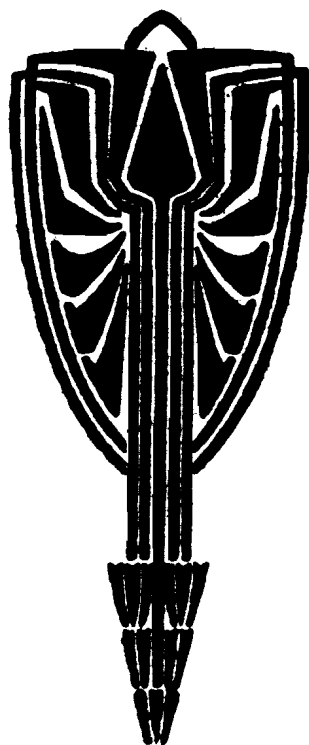

WIADOMOŚCI

AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

№ 11-12 LISTOPAD-GRUDZIEŃ 1933 R.

WIADOMOŚCI AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

Nr. 11-12

Listopad - Grudzień

1933 r.

Warunki prenumeraty „Wiadomości Akcji Katolickiej Archidiecezji Wileńskiej“:

Rocznie	6.--	Prenumeratę przysyłać należy pod adr.:
kwartalnie	1.50	Wilno, ulica Metropolitańska Nr. 1.

Konto P. K. O. Nr. 80.742.

SPIS RZECZY.

1. IDEA ŚWIĘTA CHRYSZTUSA - KRÓLA	2
2. ARCHIDIECEZJALNY INSTYTUT AKCJI KATOLICKIEJ	5
3. KATOLICKI ZWIĄZEK POLEK (Kobiet)	8
4. KATOLICKI ZWIĄZEK MĘŻCZYZN	12
5. KRÓTKIE WSKAZÓWKI DLA GOSPODYŃ I GOSPODARZY	15
6. ZWIĄZEK MŁODZIEŻY POLSKIEJ	18
7. ARCHIDIECEZJALNY ZWIĄZEK TOWARZYSTW DOBROCZYNNOŚCI „CARITAS“	32

REDAKTOR: *KS. FRANCISZEK KAFARSKI.*

Adres Redakcji i Administracji: Wilno, ul. Metropolitańska Nr. 1. Telef. Nr. 7-83

Drukarnia Archidiecezjalna w Wilnie, Metropolitańska 1. Telef. 14-49.

WIADOMOŚCI

AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

Nr. 11-12

Listopad-Grudzień

1933 r.

Z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku wszystkim ogniom organizacyjnym, wszystkim kierownikom organizacji z PWPWKsKs. Asystentami i Prezesami(skami) na czele, wszystkim członkom, stanowiącym wielką, karną armję, walczącą o zasady Chrystusowe w życiu jednostek i w życiu społecznym w ramach Akcji Katolickiej - składamy najgorętsze nasze życzenia, aby nowy okres naszego życia pod przewodem Gwiazdy Betlejemskiej zaprowadził wszystkich z naszego otoczenia, całe nasze społeczeństwo do Chrystusa, który dzięki apostołstwu świeckich pod kierunkiem hierarchji kościelnej narodził się we wszystkich duszach ludzkich i we wszystkich przejawach życia

WESOŁYCH BOŻYCH ŚWIĄT!

Idea Święta Chrystusa - Króla.

W sobotę, dnia 28 października 1933 r., w przeddzień Święta Chrystusa-Króla przed mikrofonem radiostacji wileńskiej Prezes Archidiecezjalnego Inst. Akcji Katolickiej w Wilnie p. Dr. Kazimierz Niżyński wygłosił niżej podane przemówienie. Umieszczamy je w „Wiadomościach Akcji Katol. Archid. Wileńskiej” w celu omówienia podanych myśli na zebraniach wszystkich organizacyj Akcji Katolickiej w najbliższym czasie.

Ciążące nad całym światem, a nieznane w dotychczasowej historii bardzo ostre przesilenie gospodarcze to jeden z najcięższych skutków wojny światowej.

Setki milionów ludzi głoduje, będąc pozbawionymi pracy albo częściowo, albo całkowicie. Równocześnie szaleje z całą bezwzględnością międzynarodowy kapitalizm, nieznający żadnej ojczyzny i żadnych uczuć humanitarnych i zdąża do zagarnięcia największych bogactw. Na tle tej przepaści społecznej wybuchają we wszystkich Państwach zaburzenia nie tylko gospodarcze, ale i polityczne, które, oddziałując na stosunki międzynarodowe, doprowadzają w różnych krajach do nowych wojen i, pomimo powszechnych manifestacyj pokojowych we wszystkich Państwach, trzymają cały świat w ustawicznym niepokoju rozpalenia nowej światowej katastrofy. Zjawiają się całe rzesze najrozmaitszych ekonomistów i doradców gospodarczych, podających światu coraz to nowe, a zawsze bezskuteczne metody ulżenia złu. Ustawiczne międzynarodowe konferencje, odbywane w różnych krajach świata pod rozmaitemi nazwami, wysilają się na wszelkie sposoby, aby zaradzić nieszczęściu. Rezultaty tych konferencyj są dotąd bardzo znikome.

W poszczególnych Państwach przeszła władza do Rządów o kompetencjach dyktatorskich, które w systemach gospodarczych, poczynawszy od faszyzmu aż do bolszewizmu, borykają się z niezmiernymi trudnościami na drodze do doprowadzenia stosunków gospodarczych i politycznych do form znośnych. Z zamętu tego korzystają najróżnorodniejsi wichrzyciele, agitatorzy o płytkim sposobie myślenia, którzy bezkrytycznie i niesłusznie obwiniają różne czynniki społeczne za wywołanie nieszczęścia i pogłębiają w ten sposób zamęt. Wreszcie występują fałszywi prorocy

nowych idei, mających zbawić ludzkość, potępiają dotychczasowy porządek społeczny i gospodarczy, odrzucają tradycje, na jakich dotychczasowe pokolenia się wychowywały, depczą wszelkie świętości i w konsekwencji swojej walczą z Bogiem, chcąc Go zupełnie usunąć i z duszy człowieka wyrwać, ale napróżno! przykazania Boskie, które są przecież wyrzeźbione trwale i niezmazalnie z prawa natury w sumieniu ludzkim. Ci fałszywi prorocy stawiają w miejsce dotychczasowego porządku społeczno-gospodarczego nowy ustrój, ukoronowany bolszewizmem, a w miejsce dotychczasowych tradycji, świętości i Boga wynoszą na ołtarze trzy bożyszcza, a mianowicie naturalizm, t. j. oparcie ludzkiego życia wyłącznie na porządku natury, następnie materjalizm t. j. panowanie materji nad duchem, wreszcie kult siły przyrodzonej.

W tym chaosie nauka staje się bezsilna, szaleje przewrotna literatura i sztuka; święci triumfy pornografja — ten straszny rak, pożerający zdrowie młodzieży i niszczący ludzkość; upada wreszcie moralność rodzinna i społeczna.

Kościół Katolicki musiał wystąpić w obronie ludzkości, której dobro jest, po Bogu, najpierwszem i najwyższem prawem. Mając opiekę nad zbawieniem duszy człowieka, musi Kościół katolicki zająć się jego doczesnem życiem, którego warunki oddziałują na charakter jednostki. Dlatego ostatnio panujący Papież w licznych swoich encyklikach, pismach i przemówieniach zajmuje się całokształtem życia społecznego, wskazując w tym zamięcie na Chrystusa, który w czasie rozszalałej potęgi Rzymu, zstąpił na świat w ludzkiej biedzie, podnosząc tę nędzę ludzką do majestatu świętości, a Którego życie, umysł i serce wskazują jedyną drogę, na której znękana ludzkość może złagodzić swoje nieszczęście.

Papież Pius X rzuca hasło odbudowy świata w Chrystusie. Papież Benedykt XV głosi pokój Chrystusa w Królestwie Chrystusowem. Obecnie panujący Papież Pius XI mobilizuje wszystkich Katolików świata, jako Apostołów świeckich, w akcji katolickiej do rozstrzygającej walki z neopoganizmem i szalejącą wśród ludzkości pornografją i ustanawia w grudniu 1925 r. na ostatnią niedzielę października każdego roku Święto Chrystusa-Króla. A ponieważ ludzkość cierpi nadal pod wpływem nieślabnącej katastrofy, ogłasza Święty Rok jubileuszowy 1933/34, jako 1900-lecie odkupienia świata przez śmierć męczeńską Chrystusa Pana na Krzyżu.

Ten miłościwy Rok ma szczególnie przypomnieć wszystkim,

że w chwili śmierci każdy z nas będzie musiał zdać przed Bogiem rachunek ze swojego życia. Równocześnie daje możliwość wszystkim nieszczęśliwym skierowania swoich serc do Tego, Który jest jedyną prawdą, drogą i życiem.

Odbywają się obecnie wielkie przemiany w ustroju społecznym. Papieże i Kościół katolicki stwierdzają ustawicznie i przypominają ludzkości, że fundamenty ustroju społecznego, to jest władza, pochodząca od Boga, świętość rodziny, własność prywatna, oraz kapitał i praca są niezmiennie, że zmianom podlegają tylko formy tego ustroju; że bez nadprzyrodzonej mocy żadna siła ludzka nie jest i nie będzie w stanie zapanować nad tym światowym chosiem i że jedynie na podstawie rozumu, miłości i sprawiedliwości, w znaczeniu nauki Chrystusa, można rozwikłać wszystkie, choćby najbardziej trudne, zagadnienia społeczne, albowiem jak głosi głęboki filozof XIX w. Wielki Papież Leon XIII: „Bez złączenia ludzkich czynów w cudowną harmonję planu Bożego, cały świat stanie się niedostępną dla ludzi zagadką“.

Ustrój społeczny przechodzi obecnie wielkie wstrząsy i dusza ludzka objęta jest głębokiem przesileniem. Ludzkość tonie w materjalizmie i jednostronnem uwielbieniu postępu technicznego! Zagrożone są chrześcijańskie urządzenia i obyczaje, a przez to najgłębsze podwaliny społeczności ludzkiej. Wre walka pod hasłem „z Bogiem lub bez Boga“.

W obronie tych zagrożonych podstaw ludzkości staje do czynu akcja katolicka pod kierownictwem jednostek nieustraszonych, wierzących w swoje święte posłannictwo. Hasłem akcji katolickiej: „Bóg Panem naszym i celem“. I ten Bóg musi całkowicie opanować sumienie ludzkie; musi stanąć w swoim majestacie między człowiekiem, a drugim człowiekiem, musi wreszcie zapanować pokój między człowiekiem, a Bogiem. Prawdy Chrystusowe muszą przeniknąć życie społeczne, gospodarcze i polityczne. Musi się wreszcie rozegrać, wedle słów Kardynała Hlonda, rozstrzygająca walka prawdy z błędem; walka cnoty z upadkiem; walka pokoju z waśnią; walka miłości z nienawiścią; walka życia ze śmiercią i musi zatriumfować Królestwo prawdy i życia, Królestwo świętości i łaski, Królestwo miłości i pokoju.

W imię tych haseł obchodzić będzie cały świat katolicki w jutrzejszą niedzielę uroczystość Święta Chrystusa-Króla. Wieczorem wyruszy w Wilnie olbrzymia procesja od Ołtarza Matki Boskiej Ostrobramskiej do kościoła Serca Jezusowego. Niech te uroczystości i ta procesja staną się wielką manifestacją Kato-

lickiego społeczeństwa Ziemi Wileńskich! Niech każdy w tych uroczystościach weźmie udział; niech te uroczystości będą przeglądem naszych sił, dodadzą otuchy słabym, a wrogom jawnym i ukrytym okażą moc, o którą rozbijają się wszelkie ich zakusy!

≡	ARCHIDIECEZJALNY INSTYTUT AKCJI KATOLICKIEJ	≡
---	--	---

Święto Chrystusa-Króla.

Święto Chrystusa-Króla w całej naszej archidiecezji w tym roku wypadło niezwykle uroczyście. Możemy powiedzieć śmiało, że przeszło nasze oczekiwanie. Zewsząd otrzymujemy relacje o uroczystym przebiegu święta; o niezwykle tłumnym udziale ludności, o podziwie ze strony obojętnych, o niezadowoleniu wrogów i nieprzychylnych. Wszyscy poczuli, że katolicy poruszyli się, że są siłą, że z nimi trzeba się liczyć, bo świadomość katolicka wzrasta, wytwarza się jeden wielki, entuzjastyczny front religijny, który wprost siłą swego istnienia musi wywrzeć swój wpływ na bieg współczesnego życia i naszej rzeczywistości. Wielka masa katolicka zaczyna poczuwać się do karnej organizacji, świadomej swego celu i zadań, trzeba tylko to ustawicznie kultywować, podtrzymywać, wyjaśniać, wzmacniać, potęgować. Święto Chrystusa-Króla dało w tym roku wielki bodziec do tego. Należy też rozwinąć przez pracę organizacyjną do największych rozmiarów.

Do następnego Święta myślą przewodnią jest:

Bóg Panem i celem naszym!

Po święcie Chrystusa-Króla Zarządy Parafjalne Akcji Katolickiej, a tam gdzie ich niema, inne zrzeszenia, jak SMP. i t. d., jak Tymczasowe Parafjalne Komitety Akcji Katolickiej winny pamiętać, że należy cały rok, do następnego Święta, rozwijać myśl główną: „Bóg Panem i celem naszym” — „Walka z nowoczesnem pogaństwem”. Ażeby przeprowadzenie tego hasła było praktycznem należy zastanowić się nad życiem parafji i rozejrzeć się dokoła, gdzie najmniej jest Boga i najwięcej

pogaństwa współczesnego. W tym celu Zarząd Parafjalny A. K. względnie inna jakaś organizacja, jeżeli Zarządu P. A. K. jeszcze nie ma, **powinny odbyć specjalne posiedzenie, na którym należy omówić najważniejsze bolączki życia religijnego w parafji i obmyśleć konkretne, praktyczne sposoby i środki zaradcze.** Nie należy wybierać wiele spraw naraz, wystarczy parę, ale najbardziej rażących i sprzecznych z zasadami chrześcijańskimi i te zwalczać, usuwać, na miejsce zła dobro wprowadzać. Wskazać praktyczne zadanie apostołstwa świeckich. W każdej parafji będą inne potrzeby, każda też parafja winna zastanowić się nad sobą i od siebie rozpocząć pracę. Myśl przewodnia na rok bieżący nasunąć może wiele bardzo praktycznych zadań.

Wytyczne dla Zarządów Parafjalnych A. K. na czas najbliższy. Zarząd Parafjalny Akcji Katolickiej jest tą centralą, sztabem, ośrodkiem kierowniczym na parafji, według dyrektyw którego winno pulsować całe życie parafjalne pod względem życia religijnego i apostołstwa świeckich dla rozwoju tego życia, jego pogłębienia, rozszerzenia i wzmocnienia. Ta centrala parafjalna winna kierować Akcją Katolicką w parafji według pewnych ogólnych myśli, zasad, wytycznych, które podaje centrala archidiecezjalna—Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej.

Na najbliższy okres wytyczne są następujące:

A. IDEOWE.

I. **Myśl ogólna: „BÓG PANEM I CELEM NASZYM“ — „WALKA Z NOWOCZESNEM POGAŃSTWEM“.** Tej myśli należy podporządkować całą pracę, we wszystkich organizacjach parafjalnych.

II. **Szerzenie świadomości wśród wszystkich świeckich o znaczeniu Odkupienia Świata dla życia jednostek, dla Kościoła, dla całej ludzkości.** Pamiętać musimy, że rok 1934 do kwietnia jest rokiem wielkich łask, które wszyscy muszą wyzyskać w miarę istniejących uprawnień. Rok ten nie może przejść bez echa w życiu parafjalnem. Należy przygotować odpowiednią akcję, któraby odpowiadała urzeczywistnieniu tej myśli w praktyce.

III. **Pomyśleć o szerzeniu ruchu rekolekcyj zamkniętych dla najczynniejszych katolików z pośród organizacji parafjalnych.** Przeprowadzenie rekolekcyj zamkniętych natrafia na znaczne trudności (lokalowe, brak czasu u wielu ludzi i t. d.) — nie należy tem się zrażać. W tej materji będą wydane specjalne instrukcje.

IV. **Szerzyć uświadomienie o Akcji Katolickiej.** Mamy tu na myśli ustawiczne szkolenie się samych Zarządów Par. A. K. jak też i wszystkich Zarządów innych organizacji Akcji Katolickiej oraz budzenie świadomości wśród wszystkich świeckich i tego zrozumienia, że jak się mówi, **pisze lub działa: „Kościół katolicki“ — to każdy świecki myśli o sobie, że on jest częścią Kościoła.** Te myśli należy stale podnosić, przepracowywać, pogłębiać, wprost wbijać w pamięć każdego katolika świeckiego.

B. ORGANIZACYJNE.

I. Zarząd Parafjalny Akcji Katolickiej sam we własnym łonie przekontroluje działalność wszystkich organizacji Akcji Katolickiej na parafji. Samokrytyka jest koniecznie potrzebna. Sami przeprowadzamy rewizję swej pracy.

II. Powołać do życia organizacje Akcji Katolickiej, jeżeli wszystkie dotąd nie istnieją. Mamy tu na myśli Katolickie Stowarzyszenia Polek, Katolickie Stowarzyszenia Mężczyzn, Wydziały Parafjalne „Caritas“.

* * *

Te ogólne myśli należy przetrwać na posiedzeniu najbliższem, zwłaszcza teraz, gdy będzie się zamykało okres pracy za rok 1933 i gdy stanimy wobec zadania opracowywania nowego programu i planu pracy na rok 1934. Myśli te podajemy teraz w tem rozumieniu, że trzeba pewnego czasu na ich przyswojenie, aby potem, zgodnie z niemi, nakreślić sobie w treści i formie właściwy plan pracy praktycznej.

Co Zarząd Parafjalny Akcji Katolickiej ma zrobić w grudniu? Co mówi art. 8 Regulaminu Parafjalnej Akcji Katolickiej? Mówi:

„Z początkiem roku kalendarzowego przesyła Zarząd Archidiecezjalnemu Instytutowi Akcji Katolickiej piśmienne sprawozdanie ze swych czynności i sprawozdanie finansowe za rok ubiegły oraz preliminarz na rok bieżący“.

A więc trzeba:

I. **Zwołać zebranie Zarządu P. A. K.**, na którem trzeba dokładnie omówić:

a) *co w parafji zrobiło się pod względem Akcji Katolickiej w r. 1933 we wszystkich organizacjach;*

b) *należy to ująć w formę pisemną i przygotować do wystania;*

c) *ułożyć preliminarz na rok 1934 i dać sprawozdanie z działalności finansowej za rok 1933.*

Sprawozdanie finansowe za rok 1933 należy dać do skontrolowania Komisji Rewizyjnej, która winna istnieć w każdym Zarządzie zgodnie z art. 10 Regulaminu.

d) *Ułożyć program i plan pracy na rok 1934.*

Jak to zrobić?

Sprawa ta została szczegółowo omówiona w N-rze 11-12 za m-c listopad—grudzień 1932 r. „Wiadomości Akcji Katolickiej Archidiecezji Wileńskiej“ str. 4 i 5. Jeżeli którykolwiek Zarząd Par. A. K. nie ma tego numeru, może go otrzymać, w miarę wyczerpania się zapasu, przysyłając 1 zł.

Sprawozdanie z całokształtu działalności Zarządu Parafjalnego Akcji Katolickiej wraz ze sprawozdaniem finansowem za rok 1933

i programem prac oraz szczegółowym planem (w jakim miesiącu co się odbędzie) należy nadesłać do Archidiecezjalnego Instytutu A. K. najpóźniej do dnia 1 lutego 1933 r.

≡	KATOLICKI ZWIĄZEK POLEK (Kobiet)	≡
---	----------------------------------	---

DZIAŁ SPRAWOZDAWCZY.

Nowe K.S.P. powstało w Jasionówce (pow. Białostocki) witamy je w naszym gronie serdecznem „Szczęść Boże w pracy“.

Wizytacje. Zwizytowane zostały K.S.P. par. po-Bernardyńskiej, WW. Świętych, św. Jana i św. Jakóba na terenie m. Wilna. Wizytacje przeprowadziła Dyrektorka K.S.P.

DZIAŁ INSTRUKCYJNY.

I. DZIAŁ ORGANIZACYJNY.

Zebranie Zarządu należy poświęcić w miesiącu grudniu przygotowaniu się do zakończenia roku pracy.

Co trzeba zrobić?

1. *Przygotować doroczne, walne zebranie członków* — wyznaczyć zawnazu termin, opracować porządek zebrania, powiadomić członków K.S.P.

2. *Opracować sprawozdania roczne z pracy Zarządu* — każdy członek Zarządu z powierzonego mu działu pracy; całego Stowarzyszenia, sekcij, oddziałów i poszczególnych członków K. S. P.

3. *Upatrzeć kandydatki do nowego Zarządu na 1934 rok.*

4. *Uregulować wszystkie długi K.S.P. a więc: składkę do Związku (6 zł. rocznie), zaległości w Składnicy Instytutu A. K., prenumeratę za pisma organizacyjne: „Wiadomości“ 6 zł. rocznie P.K.O. 80.742, Wilno Metropolitalna 1; „Zjednoczenie“ 6 zł. rocznie P.K.O. 206.255, Poznań, Al. Marcinkowskiego 22. IV.*

Zebranie Komisji Rewizyjnej należy odbyć koniecznie w grudniu przed zebraniem walnem. Komisja Rewizyjna ma obowiązek sprawdzić w pierwszym rzędzie księgi kasowe, rachunki i zawartość kasy, a oprócz tego i całą księgowość prowadzoną przez Zarząd i opracować na zebranie walne krótkie sprawozdanie, wydając w ten sposób świadectwo o pracy ustępującego Zarządu.

Zebranie walne najlepiej odbyć w drugiej połowie grudnia, zamiast zebrania plenarnego. Porządek jego ma być następujący:

1. Zagajenie.
2. Wybór prezydium.
3. Odczytanie protokołu z poprzedniego walnego zebrania.
4. Krótki referat ideowy, lub przemówienie do członków K.S.P.
5. Sprawozdanie członków Zarządu za 1933 r.
6. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
7. Dyskusja i zatwierdzenie sprawozdań.
8. Wybór nowego Zarządu.
9. Wnioski ustępującego Zarządu.
10. Wolne głosy.
11. Zakończenie.

Sprawozdanie roczne do Związku trzeba nadesłać po odbyciu zebrania walnego na blankietach, które będą wysłane w grudniu do wszystkich K.S.P. w 2-ch egz., z których jeden po dokładnem wypełnieniu wszystkich rubryk przy współudziale wszystkich członków Zarządu, po zaopatrzeniu go pieczęcią K.S.P. i podpisami przewodniczącej i sekretarki należy odesłać do Związku, a drugi zatrzymać w aktach K.S.P. jako odpis.

Do tego sprawozdania należy załączyć odpisy tych sprawozdań, które zostały opracowane przez Zarząd na zebranie walne. Zwracamy uwagę Zarządów na potrzebę bardzo dokładnego wypełniania wszystkich rubryk blankietów sprawozdawczych, gdyż na ich podstawie będzie opracowywane sprawozdanie roczne. Gdyby K.S.P. prowadziło jakąś pracę, która nie została uwzględniona w blankiecie sprawozdawczym, to należy to uzupełnić odręcznie i przesać do Związku.

Sprawozdania Związku za 1932 rok z uwzględnieniem także i poprzednich lat pracy będzie w najbliższych dniach rozesłane do wszystkich K.S.P. dla poinformowania o całokształcie prac.

Prosimy zapoznać z niem członków K.S.P. a do Związku wpłacić 50 gr. na załączonym blankiecie P.K.O. dla pokrycia przynajmniej częściowo kosztów druku.

Wizytacje i kursy w grudniu zostaną prowadzone w K.S.P. położonych na terenie powiatu Wil.-Trockiego. O terminie wizytacji i kursów będą K.S.P. powiadomione pismami Związku. Wizytacje i kursy przeprowadzi dyrektorka Kat. Zw. Polek.

II. PRACA RELIGIJNO - IDEOWA.

Co zrobić w grudniu?

1. Zorganizować Roraty dla kobiet katolickich z całej parafii.
2. Podczas Rorat całe K.S.P., przy odznakach organizacyjnych, przystąpi wspólnie do Komunii św.
3. Zorganizować wspólny opłatek członków K.S.P. w okresie świątecznym w połączeniu ze skromną herbatką i zebraniem towarzyskiem.

4. Opracować na zebranie pogadankę n. t. „Czego nas uczy Boże Narodzenie?”.

5. Przygotować obchód w dniu „Świętej Rodziny“ w m-cu styczniu.

III. PRACA KULTURALNO-OŚWIATOWA.

Zebranie plenarne. W m-cu grudniu najlepiej byłoby opracować na zebrania plenarne pogadanki związane ze świętem Bożego Narodzenia. Proponujemy jeden: „Ofiarność i poświęcenie w życiu kobiety“.

Zebrania oddziałów poświęcać w dalszym ciągu czytaniu pism organizacyjnych—„Zjednoczenia“ i innych, polecamy bardzo piśmko „Dla Rodziców“ — Warszawa, kredytowa 16, P. K. O. 64.200 — prenumerata roczna wynosi 3 zł. A czy pamiętamy o czytaniach izbowych w długie zimowe wieczory?

IV. DZIAŁ PRZYSPOSOBIENIA ROLNICZEGO.

Sprawozdania z prac p. r. W związku z zakończeniem prac przysposobienia rolniczego w zespołach konkursowych w roku bieżącym, te K. S. P., które prowadziły pracę w zespołach p. r. nadesłały do Związku sprawozdanie według przesłanego kwestionariusza.

Nowe zespoły. Stowarzyszenia, w których jeszcze nie zorganizowano zespołów p. r. na rok 1934—zorganizują je i prześlą natychmiast do Związku.

Wykaz zespołów p. r. na 1934 r. Dotychczas nadesłane zespoły p. r. zgłoszone do pracy na rok 1934 przez K. S. P.:

Do uprawy lnu: K. S. P. Rudziszki 1 zesp. 8 ucz.; KSP. Szemetowszczyzna 1 zesp. 9 ucz.; KSP. Turośń-Kościelna 1 zesp. 9 ucz.; Zabłocie 1 zesp. 7 ucz.

Do uprawy kukurydzy: KSP. Szemetowszczyzna 1 zesp. 6 ucz.; KSP. Hoża 1 zesp. 6 ucz.; Ikażń 1 zesp. 9 ucz.

Do uprawy ogródków warzywnych: KSP. Rudziszki 1 zesp. 12 ucz.; KSP. Starosielce 1 zesp. 10 ucz.; KSP. Zabłocie 1 zesp. 7 ucz.

Do uprawy buraków pastewnych: KSP. Ikażń 4 zesp. 27 ucz.

Do uprawy kapusty: KSP. Ikażń 2 zesp. 15 ucz.

Do wychowu prosiąt: KSP. Hoża 1 zesp. 10 ucz.

Do wychowu kur: KSP. Starosielce 1 zesp. 7 ucz.; KSP. Hoża 1 zesp. 8 ucz.

Kursy p. r. Przodowniczkki zespołów w porozumieniu z Zarządem KSP. zorganizują kursy, zebrania, na których należy omawiać pracę danego tematu, zgłoszonego do konkursu. Na kurs należy zaprosić kogoś z rolników lub hodowców z pomiędzy

ziemiaństwa, agronoma lub innych fachowców. W razie braku odpowiednich prelegentów zwrócić się do związku o przysłanie na kurs instruktora fachowca.

Literatura p. r. Stale czytać fachowe książki, broszurki i pisma. W każdym KSP. winna się znajdować podręczna biblioteczka p. r., zaopatrzona w następujące wydawnictwa:

1. Prof. I. Mikułowski-Pomorski „Uprawa ziemniaków“.
2. Inż. K. Turkowski „Uprawa buraka pastewnego“.
3. M. Karczewska „Ogródek warzywny“.
4. M. Karczewska „Ogródki kwiatowe“.
5. Inż. Czesław Słuchocki „Uprawa i przeróbka lnu“.
6. Inż. I. Turowa „Wychów kur“.
7. M. Trybalski „Jak chować kury aby niosły dużo jaj“.
8. Inż. W. Żebrowska „Wychów prosiąt“.

Instrukcje (Wydawnictwa własne Związku).

1. „Uprawa kukurydzy „Wczesnej Bydgoskiej“.
2. „Uprawa pomidorów“.
3. „Uprawa cebuli“.
4. „Uprawa fasoli“.
5. „Uprawa truskawek“.

Wydawnictwa powyższe można nabyć w Związku.

Broszury w cenie 35 gr.; instrukcje w cenie 10 gr. za egz.

V. PRACA SPOŁECZNO-CHARYTATYWNA.

Wigilia ubogich. Jakże wiele znajdzie się osób, które nie będą miały co w usta włożyć na Święta. Pomyślmy o nich, niech w to wielkie święto miłości i poświęcenia nikt nie będzie głodny i opuszczony, śpieszmy z najskromniejszymi darami — nieśmy co kto może. Niech Zarząd K.S.P. zorganizuje w całej parafii zbiórke dla najuboższych, niech oddziały K.S.P. przyjdą mu z pomocą i zbiorą w swojej wsi, co się da, a potem zebrane dary podzielić między najbardziej potrzebujących. A są i tacy, co domu własnego nie mają, nie mają z kim i gdzie zasiąść do stołu wigilijnego — zróbmy dla nich wigilię w Ognisku K.S.P. skromną, najskromniejszą, ale opromienioną sercem, niech znajdzie się przy wspólnym stole, dziecię-sierota, opuszczona samotna wdowa, starzec, a może poza wigilią znajdzie się dla nich jakiś dar na święta?

Choinka dla dzieci. Nie każda rodzina zdobędzie się na urządzenie choinki dla dzieci. Może K.S.P. pomyśli o zorganizowaniu choinki dla ogółu dzieci? A może to zrobią oddziały K.S.P. — każdy dla swojej wsi?

Zaprośmy do współpracy S.M.P. — trochę zabawek na choinkę, może trochę słodyczy by się znalazło, a może jakiś dar w postaci ciepłego przyodziewku; zabawy, wspólne śpiewanie kolęd — a tyle, tyle radości sprawi się dzieciakom.

Tydzień Miłosierdzia organizuje na terenie całej Archidiecezji Związek „Caritas“, rozpoczyna się on dn. 3-grudnia b. r. wzywamy wszystkie K.S.P. do czynnej współpracy z Wydziałami Parafjalnemi „Caritas“ i PWielebnymi Księżmi Proboszczami. Niech nikt nie okaże się bezczynnym wobec szerzącej się biedy i nędzy.

III	KATOLICKI ZWIĄZEK MĘŻCZYZN.	III
-----	-----------------------------	-----

Katolicki Związek Mężczyzn Archidiecezji Wileńskiej niniejszem komunikuje, że dnia 5. I. 1933 r. L. dz. 10770 Jego Ekscelencja Ksiądz Arcybiskup Romuald Jałbrzykowski Metropolita Wileński erygował „Katolicki Związek Mężczyzn Archidiecezji Wileńskiej“ jako osobę prawną prawa Kościelnego w myśl kanonów 684, 685, 686 i 1489 oraz art. XVI Konkordatu między Stolicą Apostolską a Rzeczypospolitą Polską, i statut nowy zatwierdził, który został przesłany przez Związek PWPW. XX. Asystentom za pośrednictwem PWPW. XX. Dziekanów. W związku z tem wyjaśniamy, że od stycznia 1933 r. wszystkie Katolickie Stowarzyszenia Mężczyzn w Archidiecezji Wileńskiej istnienie swe prawne opierają na nowym statucie i zarządzeniu Jego Ekscelencji Księdza Arcybiskupa Metropolity Wileńskiego (patrz „Wiadomości A. K. A. W.“ luty 1933 r. № 2, str. 12).

I. DZIAŁ RELIGIJNO - IDEOWY.

W kilku poprzednich numerach „Wiadomości A. K.“ poruszyliśmy sprawę wyrobienia apostolskiego wśród członków Kat. Stow. Mężczyzn.

Żeby być czynnym apostołem wśród otaczającego nas społeczeństwa należy samemu posiadać wiedzę religijną — często bowiem ludzie są bardzo wykształceni w różnych kierunkach naukowych, ale wiedzy religijnej nie posiadają.

Kościół święty idąc za nakazem Chrystusa Pana „Idźcie i nauczajcie wszystkie narody...” głosi prawdy religijne różnemi sposobami: na ambonie, w bractwach, stowarzyszeniach, książkach religijnych, w konfesjonale, w prasie katolickiej, katechizmie i t. d.

Każdy z członków K. S. M. może czerpać tę wiedzę i naukę przede wszystkim dla siebie, by później mógł śmiało i odważnie stanąć w obronie prawd i wiary Chrystusowej.

Dziś nam wiedzy religijnej potrzeba więcej, aniżeli w dawnych czasach. Dziś zła książka, gazeta, agitator, dociera do najodleglejszego zakątka kraju, do każdej wioski. Któż stanie

w obronie Chrystusa i Wiary św. jeżeli nie my członkowie Katol. Stow. Mężczyzn. To też św. Piotr Ap. wyraźnie żąda od chrześcijan „aby zawsze byli gotowi do obrony wiary wobec każdego, który żąda sprawy“ (I Piotra 3,25).

Jest rzeczą znamionną, że różni wysłannicy zła i bezbożnicy mają tyle odwagi, tyle zaparcia się, wytrwałości, sprytu, wymowy, aby zwalczać Boga i wprowadzać zamieszanie oraz chaos w życie społeczne — a my katolicy, którzy za sobą mamy prawo i prawdę Boga, jesteśmy nieraz tak nieodważni, iż krępujemy się wystąpić publicznie w obronie naszych przekonań i świętej sprawy.

Jakże rozległe pole pracy dla członków Kat. Stow. Mężczyzn — każdy z nas czy to na wsi, czy w mieście, czy w fabryce jako robotnik, czy pracodawca w miarę sił i możliwości niech się stanie głosicielem i obrońcą prawd Chrystusowych — a zwycięstwo nasze jest pewne.

Adwent. Niech zarządy KSM. postarają się w porozumieniu z PW. księdzem proboszczem o odprawienie Rorat Stowarzyszenia Mężczyzn Katolickich. Pozatem należy szerzyć zrozumienie tego okresu w życiu Kościoła przez odpowiednie referaty i pogadanki.

II. DZIAŁ ORGANIZACYJNO-SPOŁECZNY.

I. Zebrania prezesów K. S. M. w Wilnie odbywają się stale raz na miesiąc w sobotę po pierwszym każdego miesiąca. Na zebraniach omawiane są sprawy dotyczące K. S. M. w Wilnie oraz program prac na najbliższą przyszłość.

II. Co może Stow. Męż. Katol. uczynić dla S. M. P.
Poparcie moralne: Interesować się pracą i sprawami SMP., uczęszczać na uroczystości urządzone przez SMP., popierać wszelkie dobre poczynanie SMP., bywać na przedstawieniach, odczytach, imprezach i t. d.

Wszędzie, gdzie tylko jest okazja i możliwość, podkreślać wartość moralną SMP., prowadzić propagandę na skierowywanie swych dzieci do organizacji SMP.

Bronić SMP. od wszelkich napaści ze strony czynników i osób nam nieprzychylnych.

Uważać SMP. jak swe dziecko, szczyć się niem i być w chwilach potrzebnych obrońcą i opiekunem.

Wyróżniać członków SMP. od niestowarzyszonych lub innych organizacji przez oddawanie im uznania za pracę w SMP. i przynależność do organ. SMP.

Poparcie czynne: Kierować swe dzieci do organizacji SMP. i innych do tego namawiać.

Wyjaśniać tam gdzie zachodzi potrzeba, by rodzice nie stawiali przeszkód w pracy SMP.

Stwarzać dogodne warunki dla pracy SMP.

Wchodzić w skład patronatów SMP. czy też Koła przyjaciół Młodzieży SMP.

Wchodzić w skład Sądu Konkursowego P. R.

Dochodzić słusznym praw SMP. w sprawie wsparcia materialnego ze strony gmin (działać przez radnych gminnych).

III. Wspólny opłatek. Niech Kat. Stow. Mężczyzn zorganizują u siebie w okresie Bożego Narodzenia uroczystość wspólnego opłatka, na który należałoby zaprosić przedstawicieli pokrewnych organizacyj celem bliższego zapoznania się—co wyśmienicie ułatwia pracę w organizacjach Akcji Katolickiej.

IV. Nowy Rok. Zachęcić członków K. S. M. do gremjalnej obecności na nabożeństwach, które są odprawiane w nocy z 31. XII. na 1. I., a o ile kto nie może być w kościele niech z myślą o Bogu i modlitwą spotka Nowy Rok u siebie w domu jak przystoi prawdziwemu katolikowi.

V. Zebrania plenarne należy poświęcić omówieniu pracy w Stowarzyszeniu oraz pracy w oddziałach, które winny być założone w odleglejszych wsiach od kościoła parafialnego.

VI. Zebrania Zarządu—przygotowywać się do wyborów nowego Zarządu, upatrzeć osoby, któreby chciały i mogły pracować owocnie w Zarządzie K. S. M.

VII. Czytanki izbowe. Przypominamy, iż należy wznowić, jeżeli gdziekolwiek jeszcze się nie odbywają, wspólne czytania w niedzielę i święta dobrych gazet i książek w długie wieczory jesienne i zimowe. Dobrzeby było, aby Zarząd K.S.M. na jednym z posiedzeń tę sprawę gruntownie rozważył i określił.

Praca wśród dzieci. Zebrać w miarę możliwości dzieci z najbliższego otoczenia i zwrócić ich uwagę na dobroć ojca, matki, siostrzyczek i braci. Jak dobra rodzina sobie dopomaga i wzajemnie się wspiera i że rodzeństwo jest najbliższem i najżyczliwszem towarzystwem dziecka. Przy tej sposobności wyjaśnić dzieciom co oznaczają święta Bożego Narodzenia i urządzić w miarę możliwości, choinkę i gwiazdkę dla najmłodszych i najbiedniejszych.

Walka z alkoholizmem. Niech K. S. M. zorganizują w łonie swoim sekcję do zwalczania pijaństwa w parafji, w gminie lub wsiach. Będzie to praca może trudna, ale jak pożyteczna dla społeczeństwa.

III. DZIAŁ GOSPODARCZY.

Ruch spółdzielczy w Polsce nie jest, jak wiadomo, jednolity. Istnieją prądy myśli spółdzielczej, które niechętnie patrzą na prywatne formy działania gospodarczego (sp. Społem) i pragną zastąpić dzisiejszy ustrój systemem spółdzielczo-kollektywistycznym. Natomiast Unja Związków Spółdzielczych w Polsce nietylko

nie atakuje prywatnej inicjatywy i własności, lecz swoją akcją wzmacnia i montuje indywidualne warsztaty pracy. W szczególności zaś kierunek Unji Zw. Spół. otacza pomocą polski stan średni kupiectwa, który garnie się do banków spółdzielczych i znajduje w nich wydatną pomoc finansową (np. Spółdzielcza Hurtownia Drobnych Kupców w Wilnie, ul. Ostrobramska 25).

Jak widzimy z powyższego ruch spółdzielczy, dobrze pojęty, nie szkodzi prywatnej inicjatywie jak, i odwrotnie.

Oczywiście trwałość i rozwój spółdzielni zależy, w głównej mierze, od solidności i uczciwości, oraz od znajomości fachowej ludzi, którzy kierują daną spółdzielnią.

Wobec powyższego dobrzeby było, aby Kat. Stow. Mężczyzn zwróciły uwagę na ten dział pracy gospodarczej i w miarę możliwości przygotowywały swoich członków przez odczyty, pogadanki, dyskusje, zaznajamiali z literaturą spółdzielczą i t. p. do podjęcia, jak przyjdzie stosowna chwila, pracy tak ważnej dla każdego z nas jak i dla całego gospodarstwa społecznego.

Wszelkich informacji, dotyczących fachowych wskazówek, organizacyjnych, jak i gospodarczych istniejącym jak i nowo-organizującym się spółdzielniom, udziela Katolicki Związek Mężczyzn, ul. Metropolitalna № 1. oraz Związek Spółdzielni Polskich Oddział w Wilnie, ul. Zawalna № 6, m. 8.

W następnym numerze postaramy się podać sposoby i metody organizowania spółdzielni w mniejszych środowiskach.

Krótkie wskazówki dla gospodyń i gospodarzy.

1. Zajęcia w sadzie. — Przewietrzać składy gdzie leżą owoce — usuwać owoce nadgniłe, zbierać dzikie jabłka i gruszki, gnoić i wydostawać nasiona — patrz instrukcja zakładania szkółki, drzew owocowych.

2. Zajęcia w ogrodzie warzywnym. — Zbierać śmiecie i składać je na kupy kompostowe, ziemia po wszystkich warzywach musiała być przeorana, o ile nie było to zrobione, to przy pierwszej sposobności należy tą czynność wykonać. Zaglądać do kopców warzywnych, w dnie cieplejsze często i możliwie długo przewietrzać. Przed samymi mrozami można wysiać marchew, znacznie prędzej urośnie od posianej na wiosnę.

3. Zajęcia w ogródku kwiatowym. — Obmyślić, jak będzie wyglądał ogródek na wiosnę, jakie będą potrzebne nasiona i skąd je nabędziemy. Poprzesadzać wszystkie rośliny doniczkowe, które tego wymagają. Podlewać wazony w miarę potrzeby — po uderzeniu kluczem o doniczkę jeżeli głos będzie dzwięczny, to podlać — jeżeli przytłumiony, niepodlewać, gdyż jest to oznaką, że roślina wilgoci posiada pod dostatkiem — gdy dodamy więcej — zgnije.

4. **Zajęcia w polu.** — Kończyć zimowe orki, gdyż w tym czasie chociażby nie zamarzło, korzyści z upraw bardzo mało, bo więcej psuje się narzędzi, niż pożytku z roboty. Po ukończeniu robót polowych narzędzia doskonale wytrzeć z błota, posmarować tłuszczem, lub naftą, żeby nie rdzewiały przez zimę i schować pod dach. Narzędzia uszkodzone należy zaraz poręperować lub oddać do majstra, ażeby wiosną mieć już gotowe.

1) Zaoraną rolę dobrze wybrózdzić i porobić przegony, ażeby woda nie zatrzymywała się i nie tworzyła sadzawek na roli.

2) Opatrzeć wszystkie rowy, czy gdzie nie zamulone i nie zatrzymują wody. — oczywiście — tam gdzie potrzeba poprawić i oczyścić, by potem na wiosnę woda z rostopów prędko spłynęła, co przyspieszy wejście wiosną w pole.

3) Gdy spadnie śnieg i niema mrozu, trzeba czuwać, aby nie tworzyły się jeziorka wody z topniejącego śniegu, jeżeli zauważymy podobny wypadek, należy natychmiast spuścić wodę, odwalając śnieg. Jeżeli śnieg spadnie na ziemię nie zmarzniętą, a potem zamarźnie, tworząc skorupę; w tym wypadku grozi oziminie wyprzanie, gdyż nie dochodzi powietrze do roślin. Natychmiast musimy zniszczyć skorupę, najlepiej zrobimy to za pomocą brony, przejeżdżając po stwardniałym śniegu, lub też innem narzędziem pobić skorupę, żeby dopuścić powietrze do roślin.

5. **Zajęcia przy inwentarzu.** — Bydło schodzi z pola na paszę zimową. W tym czasie skarmiamy resztki liści i innych zielonek, przechodząc na okopowe, jako paszę podstawową soczystą. Spasając okopowe w okresie zimowym, musimy pamiętać o jednym, iż okopowe mają nam zastąpić paszę zieloną letnią, jednak potrzeba dodatku pasz o większej zawartości białka, a także znajdujących się w paszach tak zwanych treściwych.

Wobec powyższego o ile chcemy, żeby krowy nam nie ucieły z mlekiem i nie wychudły, musimy równocześnie z zadawaniem okopowych dodawać paszę treściwą. Pasze treściwe nazywamy: makuch, otręby i t. p. Zamiast te pasze kupować i płacić drogo, lepiej karmić paszami wyprodukowanymi w własnym gospodarstwie, a do takich należą: bobik, peluszką, groch, kukurydza i t. p.

Spasając okopowizny, zaczynamy najpierw od tych, co najtrudniej się przechowują. — Okopowe, które późno sadzone, rosły na wilgotnych miejscach, spasać należy wcześniej, a na ostatku z miejsc wzgórzystych i dobrze dojrzałe. Paszą suchą objętościową jest słoma, siano łakowe, koniczynowe i inne — spasamy wcześniej gorsze, a lepsze pozostawiamy do przedwiośnia.

Żywienie krów mlecznych, w szczególności wysokocielnych musi być dostateczne.

Obora winna być utrzymywana czysto — przewietrzana codziennie — krowy, a i wszystkich inwentarz należy utrzymywać

w czystości, czyścić szczotką codziennie. Powietrza nie należy żałować zwierzętom, oprócz przewietrzania obory należy codziennie wypuszczać inwentarz na dwór.

Cielęta, urodzone w pierwszej połowie zimy, są do chowu najlepsze, lecz wtenczas o ile matki ich były odpowiednio żywione.

Świnie, oprócz ciepłego i suchego pomieszczenia, winny mieć czysto zadawany karm. Czystość koryt chroni od wielu chorób świnie, a więc stale myć koryta, wyparzać wrzątkiem, a od czasu do czasu wodą wapienną.

W gospodarstwie drobiowem trzeba zwrócić uwagę na większą wydajność. Chcąc, żeby kury się niosły, trzeba nie tylko mieć dobrze wychodowane nioski, ale należy potem odpowiednio drób żywić i urządzić dla niego dobre pomieszczenie. Stare kury i złe nioski podkarmić i sprzedać, żeby nie marnowały paszy.

6. W budynkach inwentarskich. — 1) Obora winna być ciepła, sucha, widna i niedusznna, okna niezaropiałe, czyste i żeby się otwierały. Nie żałować ściółki pod inwentarz.

2) Jeżeli jeszcze nie zabezpieczyliśmy budynków od zimna, to zrobić natychmiast, gdyż zimne pomieszczenie ujemnie wpływa na przyrost tuczników, obniża udój mleka i niośność drobiu. W zimnych oborach i stajniach inwentarz zużywa daleko więcej paszy, jak w budynkach ciepłych.

7. Różne zajęcia. — 1) W okresie póki jeszcze nie zamarznie należy pamiętać o drogach, wyrównać, zawieść większe doły piaskiem i pobronować, żeby z nastaniem większego mrozu równo zamarzło.

2) Pamiętać o kopcach z okopowemi i z nastaniem silniejszych mrozów okryć lepiej, żeby nie zmarzły — szczególnie ziemniaki.

3) Z nastaniem mrozów silniejszych zwozić lód do lodowni. Jeżeli ktoś lodowni nie posiada, to można układać lód w kopce, ubijać i zalewać wodą, a potem przykryć. Szczegółowych instrukcji, co do urządzania lodowni, udzielić może Redakcja „Wiadomości”.

4) W miesiącu grudniu ciąć i zwozić drzewo na budulec i inne potrzeby gospodarskie, gdyż z grudniowego cięcia drzewo jest najtrwalsze.

5) W tym okresie mamy najdłuższe wieczory, a więc należy poświęcić więcej czasu na czytanie gazet, książek fachowo-rolniczych, jak również i ogólnie oświatowych.

ZWIĄZEK MŁODZIEŻY POLSKIEJ

KOMUNIKAT ZJEDNOCZENIA MŁODZIEŻY POLSKIEJ W POZNANIU**OGÓLNOPOLSKIEJ CENTRALI S. M. P.**

Zaczyna się Nowy Rok!

Uporządkować sprawy S. M. P.! Koniec roku — to w SMP. okres obrachunków i porządkowania. Ileż tu wychodzi na jaw usterek i niedokładności! Ileż tu trzeba szukać, by znaleźć wszystko co jest potrzebne do sprawozdania rocznego, na walne zebranie, na posiedzenie, na którym „stary” zarząd przekazuje sprawy „nowemu”. — To trzeba sobie ułatwić! Wielką pomocą jest tu wydana przez Zjednoczenie Młodzieży Polskiej książkowość SMP. Jest to 15 zeszytów, przeznaczonych dla poszczególnych członków zarządu. Każdy zawiera dokładne objaśnienia, jak go prowadzić. Cena 60 gr. Drobnny wydatek, a ułatwienie pracy wielkie! — Przyda się także bardzo broszurka „Walne zebranie”, cena gr. 75, gdzie podano dokładnie, jak to zebranie przygotować i przeprowadzać.

Na nowy zlot. Dni piekarskiego zlotu dawno się skończyły, a człowiek ciągle do nich myślał powraca. Chciałoby się ciągle być w gronie tych tysięcy młodzieży SMP. ze wszystkich stron Polski. Jest na to sposób. Tym łącznikiem między wszystkimi SMP. są stale czasopisma „Młoda Polka”, „Przyjaciel Młodzieży”, „Kierownik”. Pisma te wprowadzają obecnie cały szereg ulepszeń, tak, że jeszcze więcej niż dotąd będą spełniały swoje zadanie. Niełatwa jest dziś praca w SMP. To też tem więcej musimy się poczuć jedną wielką gromadą tak, jak na zlocie piekarskim. Dlatego zdobądźmy się na ten wysiłek, aby każde SMP. jak najwięcej abonowało naszych czasopism ogólnopolskich. Tych kilka groszy musi się znaleźć!

Święto Młodzieży. W miesiącu listopadzie na terenie naszej Archidiecezji Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej Męskiej organizowały doroczne „Święto Młodzieży“.

Święto to wszędzie zostało przeprowadzone w imponujący sposób. Stowarzyszenia, w miarę swych możliwości, wszędzie starały się uczcić swego niebieskiego Patrona św. Stanisława Kostkę.

Uroczystości były zakrojone na mniejszą lub większą skalę, zależnie od siły organizacyjnej Stowarzyszeń i możliwości lokalnych.

Imponująco np., według posiadanych przez Związek informacji, wypadło Święto Młodzieży w Oszmianie, gdzie do współudziału w święcie zaproszono wszystkie organizacje młodzieżowe i całą młodzież pozaszkolną. Uroczyste nabożeństwo z udziałem młodzieży, a potem tłumny udział młodzieży w uroczystej akademii świadczyły, iż wysiłki Patronatu i SMP. nie poszły na marne.

Także i z wielu innych miejscowości napływają powiadomienia o udatnem przeprowadzeniu „Święta Młodzieży“.

Powinno to dodać nam ducha i nowych sił do pracy, świadczy to bowiem, iż ziarno na dobrą padło rolę i że młodzież nasza coraz bardziej zwraca umysły i serca ku temu „co w górę jest“.

I. DZIAŁ OGÓLNO - ORGANIZACYJNY.

Walne zebrania. Na podstawie paragrafu 17 Statutu Zw. Mł. Polskiej w Wilnie i artykułu 20 Regulaminu SMP. **w miesiącu styczniu powinno każde SMP. odbyć Walne Zebranie** członków stowarzyszenia.

Zwracamy tutaj uwagę, iż według nowej ustawy o stowarzyszeniach (Art. 43 p. a i b) te SMP., które korzystały z ofiarności publicznej, a więc np. otrzymały od Starostwa zezwolenie na zbiórkę uliczną na cele stowarzyszenia, otrzymały jakieś subsydia ze starostwa lub gminy, te stowarzyszenia, jeśli są takie, są obowiązane do powiadomienia starostwa o terminie Walnego Zebrania. Podkreślamy, iż w myśl artykułu 43 punktu a i b dotyczy to tylko tych stowarzyszeń, które korzystały z ofiarności publicznej. Inne stowarzyszenia nie są do tego zobowiązane. Są natomiast obowiązane do powiadomienia o tem Związku Młodzieży Polskiej w Wilnie jako swej władzy nadzorczej.

Walne Zebranie Stowarzyszenia w myśl Regulaminu SMP. (art. 20):

1. Przyjmuje i zatwierdza roczne sprawozdania zarządu i komisji rewizyjnej oraz budżet Stowarzyszenia.

2. Rozstrzyga umieszczone na porządku obrad pisemne wnioski zarządu, komisji rewizyjnej i członków czynnych.

3. Uchwała rezolucje, jako wyraz opinii walnego zebrania.
4. Uchwała wysokość wpisowego i składek miesięcznych członków, uchwała w razie potrzeby nadzwyczajne daniny oraz oznacza wysokość kwoty dyspozycyjnej dla Zarządu.
5. Uchwała wnioski na Zjazd Delegowanych.
6. Wybiera członków zarządu, komisję rewizyjną i sąd honorowy.

Wyjaśniając podany powyżej p. 6 podkreślamy, iż zarządem stanowiącym kierownictwo stowarzyszenia i jako takie odpowiedzialnym za działalność Stowarzyszenia wobec władz jest Patronat Stowarzyszenia. Zarząd zaś wybierany na podstawie Regulaminu SMP. (Art. 17 i 20) jest jedynie wewnętrznym Zarządem S. M. P.

Dla ułatwienia przeprowadzenia Walnego Zebrania w SMP. polecamy bardzo dobrze opracowaną książeczkę p. t. „Walne Zebranie”. Do nabycia w Składnicy Związku.

Sprawozdania roczne. Natychmiast po walnem zebraniu SMP. Zarząd Stowarzyszenia winien wysłać do Związku *ściśle wypełniony i podpisany* blankiet Sprawozdania rocznego. **Termin ostateczny nadsyłania sprawozdań Związek wyznacza na dzień 15 lutego 1934 r.** Związek Młodzieży Polskiej podkreśla z naciskiem, iż w roku bieżącym będzie ściśle przestrzegał terminu nadsyłania sprawozdań. **Stowarzyszenia, które nie nadeślą do dnia 15 lutego 1934 r.** ani sprawozdania, ani usprawiedliwienia z powodu nienadesłania **będą uważane za nie istniejące.**

Blankiety sprawozdań rocznych będą rozesłane do Stowarzyszeń w drugiej połowie grudnia.

Komisja rewizyjna. W miesiącu grudniu, a już najpóźniej w styczniu, tak jednak, aby to wypadło *przed walnem zebraniem*, *Komisja Rewizyjna powinna dokonać rewizji agend stowarzyszenia.* Należy sprawdzić całą działalność zarządu, sprawdzić księgowość i kasę stowarzyszenia.

Z dokonanej rewizji należy spisać protokół. *Protokół Komisji Rewizyjnej powinien być odczytany na Walnem Zebraniu.* Na końcu protokołu Komisja powinna umieścić uchwałę o udzieleniu lub nieudzieleniu absolutorjum dla Zarządu, to znaczy, że Komisja, po sprawdzeniu działalności Zarządu, albo uzna, że Zarząd dobrze spełnił swoje zadania i może już ustąpić, albo też (nie udzielenie absolutorjum) Zarząd spełnił źle swoje zadania i musi w przyszłym roku popełnione błędy naprawić.

Długi i zaległości. Przypominamy, że z końcem roku wszystkie stowarzyszenia winny uregulować wszelkie swoje długi i zaległości. *Składnica Związku przestanie udzielać na kre-*

dyt druków i wydawnictw tym stowarzyszeniom, które nie uregulują swoich zaległości, a zaległości jest dużo.

Wiele stowarzyszeń nie opłaciło składek związkowych, mimo ich zupełnego obniżenia przez ostatni Zjazd Delegowanych. Więcej, nawet nie zawiadomiły Związku o tem, że z tych czy innych względów nie mogą zapłacić.

To jest nieporządek organizacyjny. Stowarzyszenie, które nie może zapłacić składki winno zwrócić się do Związku z prośbą o zwolnienie.

Pamiętajcie, iż, zaczynając rok nowy, trzeba uregulować nieporządki i zaległości ze starego roku.

Nowy Rok jest nowym gościem w naszym życiu. A nim gości się przyjmie do domu, trzeba ten dom uporządkować i oczyścić.

II. DZIAŁ RELIGIJNY.

Adwent. Przed okresem Bożego Narodzenia, które jest świętem radości w całym chrześcijaństwie, Kościół katolicki w okresie adwentu przygotowuje nas do tego święta przez skupienie i zwrócenie myśli ku sprawom Bożym.

Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej, jako organizacja Akcji Katolickiej, szczególnie poważnie powinny traktować ten okres.

Niech Zarządy SMP. postarają się, w porozumieniu z księdzem Proboszczem, o odprawienie Rorat stowarzyszeniowych.

Pozatem należy szerzyć zrozumienie tego okresu rocznego w życiu Kościoła przez odpowiednie referaty i pogadanki.

Dla orientacji podajemy kilka tematów:

1. Adwent w życiu Kościoła.
2. Znaczenie Adwentu dla katolików.
3. Charakterystyka czasów przed przyjściem Chrystusa Pana i porównanie z czasami dzisiejszemi.

Boże Narodzenie. W grudniu przypadają święta Bożego Narodzenia, święta radości i wesela.

Gdy SMP. będą, tak jak wszyscy, weselić się, niech nie zapomną o tem, że napewno w parafji są ludzie biedni, którzy nie będą mogli w pełni odczuć radosnego nastroju świąt.

Jesteśmy organizacją katolicką i powinniśmy dbać o wszystkich swoich bliźnich. Niech więc z tej naszej radości coś i innym się dostanie.

Niech stowarzyszenie w porozumieniu z innemi organizacjami A. K. zorganizuje dla **najbiedniejszych dzieci** swojej parafji choinkę. Trochę łakoci (może jakieś ubranka) i wesela sprawi im przyjemność, a okazana odrobina serca zapewni nam wśród dzieci i ich rodziców uznanie dla naszej pracy.

III. DZIAŁ KULTURALNO - OŚWIATOWY.

Biblioteczki. Ze zbliżającym się końcem roku trzeba zajrzeć i do biblioteczki. Czy wszystko tam jest w porządku? Bibliotekarzu i bibliotekarko! Czy wypożyczone do czytania książki zostały przeczytane i zwrócone? A może już wszystkie książki zostały przez młodzież przeczytane? Trzeba wobec tego porozumieć się z Zarządem sąsiedniego SMP. może uda się dokonać zamiany biblioteczek, żeby młodzież miała nowe rzeczy do czytania.

Biblioteczki lotne. Związek Młodzieży Polskiej w Wilnie wzywa wszystkie S. M. P. posiadające wypożyczone od Związku biblioteczki lotne do zwrotu tych biblioteczek najpóźniej w ciągu miesiąca stycznia.

Pamiętajcie, że biblioteczki te były wam wypożyczone, a nie oddane. Inne SMP. też chcą czytać, a często nie mają własnych biblioteczek.

Stowarzyszenia, które w ciągu miesiąca stycznia nie załatwią tej sprawy zostaną ogłoszone w „Wiadomościach” na czarnej liście niesumiennej stowarzyszeń.

Organizujmy obchody poświęcone pamięci Henryka Sienkiewicza. W roku bieżącym cała Polska czczyć będzie 50-tą rocznicę napisania Trylogii przez Henryka Sienkiewicza, który w ciężkich dniach niewoli politycznej bronił naród nasz przed zwątpieniem i utratą ducha narodowego. Każde SMP. powinno zorganizować na swoim terenie obchód t. zw. dni Sienkiewiczowskich, któryby miał głównie na celu zapoznanie członków SMP. i szerszego ogółu z działalnością tego pisarza i jego znaczeniem w dziejach narodu polskiego. Zrealizować to można przez szereg pogadanek lub inscenizacje niektórych scen, wyjętych z utworów nieśmiertelnego twórcy Trylogii. Materiały do tych obchodów nabywać można w składnicy Związku Młodzieży Polskiej.

Propaganda książki. Na terenie całej Polski odbywa się teraz „Tydzień Książki Polskiej”. Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej powinny w miarę możliwości popierać tę akcję przez popieranie czytelnictwa wśród jaknajszerszych mas ludności.

Przy tej okazji przypominamy, iż we wszystkich parafiach Archidiecezji odbywały się w roku bieżącym „Dnie Książki i Prasy Katolickiej”. S.M.P. brały udział w organizacji tych dni. Jeśli jednakże gdzieś nie odbyły się jeszcze „Dni Prasy i Książki Katolickiej” należy postarać się o ich zorganizowanie.

Na przyszłość zaś powinniśmy pamiętać, iż propagandę czytelnictwa należy prowadzić stale i bezustannie zarówno wśród swoich członków, jak rodziców i znajomych.

Pamiętajcie o tem, że książka uczy, a ucząc przynosi nam korzyść!

„Żywe gazetki”. Dla podniesienia i ożywienia pracy kulturalno-oświatowej radzimy Zarządom Stowarzyszeń w przyszłym roku pracy organizowanie co jakiś czas „Żywych Gazetek”.

„Żywa Gazetka“ powinna zawsze zawierać poważniejszy artykuł, parę wierszyków, trochę humoru i wiadomości ze świata. Powinna być mówiona, w miarę możliwości, z pamięci i ułożona interesująco. Na takie „Żywe Gazetki“ można zapraszać młodzież, a nawet starszych z poza Stowarzyszenia.

Bliższych informacji co do „Żywej Gazetki“ udziela Związek Młodzieży Polskiej. W przyszłym numerze „Wiadomości“ ukaże się szczegółowa instrukcja, jak organizować i przeprowadzać „Żywą Gazetkę“.

Wspólny Opłatek. Istnieje w S.M.P. zwyczaj organizowania rokrocznie w czasie Świąt Bożego Narodzenia wspólnego opłatka. Związek Młodzieży Polskiej przypomina, że ta **tak miła uroczystość nie powinna ograniczać się tylko do zabawy, a powinna nam przynieść i korzyści w pierwszym rzędzie duchowe.** Powinien więc Wspólny Opłatek być dniem jeszcze większego, niż to jest zazwyczaj, braterskiego zbliżenia się członków.

Dalej, przy okazji „wspólnego opłatka“ powinniśmy sprawdzić dorobek naszej pracy w ciągu roku i jeśli się okaże, że nie zawsze i nie wszystko dobrze było wykonane i przeprowadzone to nie skarżyć się i nie załamywać rąk, ale postanowić zauważone braki i błędy naprawić. Powinniśmy bowiem zawsze pamiętać, iż **zadaniem S.M.P. jest pociągać do światła i dobra rzesze młodzieży polskiej.** A słowa naszego hymnu mówią przecież do nas: „zwyciężym znój i stro-
mość dróg“. Więc nie przejmować się trudnościami, błędy naprawiać i pracować, **pracować dla lepszego jutra.**

Dla tych Stowarzyszeń, które powstały w tym roku i będą urządzać „wspólny opłatek“ poraz pierwszy poniżej podajemy krótkie wskazówki, jak urządzić „wspólny opłatek“.

1. Opłatek najlepiej jest urządzić drugiego lub trzeciego dnia świąt. Druchny i druhowie mają wtedy więcej czasu.

2. Na „opłatku“ mogą być tylko członkowie Patronatu i Stowarzyszenia.

3. Pierwsza część „opłatka“ powinna nosić charakter poważny. Najlepiej jest wtedy poprosić Patronkę lub Patrona o wygłoszenie pogadanki o celach i zadaniach stowarzyszenia, aby w chwili tego święta, tak radośnie przez wszystkich obchodzonego, przypomnieć sobie i pobudzić się do dalszej jaknajlepszej pracy nad sobą dla dobra Kościoła Katolickiego, Ojczyzny naszej i Państwa.

Po pogadance dobrze jest zorganizować żywy obraz. Za temat może służyć fakt przyjscia na świat Zbawiciela Świata w stajence Betlejemskiej. Jako urozmaicenie mogą pozatem służyć, ładnie opowiadane legendy o Narodzeniu Pańskim.

Śpiew kolend, łamanie się opłatkiem i składanie sobie wzajemnie życzeń zakończy tą część uroczystości.

4. W drugiej „wesołej“ części uroczystości należy zorganizować wspólną herbatkę. Herbatkę można zorganizować tanim

bardzo kosztem. Każda druchna i każdy druh może przynieść coś ze świątecznego jedzenia z domu. Razem podane na stół wystarczy napewno dla wszystkich. No, a drobny koszt herbaty i cukru można pokryć z kasy Stowarzyszenia.

5. Przy herbatce powinny być wesołe urozmaicenia. Można zorganizować przyjęcie św. Mikołaja, który przyniesie żartobliwe podarki dla druchen i druhów.

Podarki powinny ofiarować druchny lub druhowie sobie nawzajem. Nie powinny być to rzeczy kosztowne, przeciwnie powinny być żartobliwe i wesołe. Np. druchnie, która źle dopatrzyła w konkursie p. r. swoje buraki, można ofiarować burak, żeby na przyszły rok lepiej jej poszło i t. p.

Należy unikać tylko żartów zbyt ostrych lub niesmacznych, aby nie urazić nikogo. Zresztą tylko głupi gniewa się za żart, chyba, że żart będzie zbyt ostry, a wtedy już przestaje być żartem. Pozatem powinien urozmaicać opłatek śpiew. Parę gier i zabaw towarzyskich oraz wspólne odśpiewanie „Hej do apelu“ zakończy uroczystość.

IV. DZIAŁ PRZYSPOSOBIENIA ROLNICZEGO.

Część sprawozdawcza.

Uzupełniając podane w „Wiadomościach A. K.“ za miesiąc październik 1933 r. informacje o terminach wystaw konkursowych na terenie poszczególnych powiatów, Związek Mł. Pol. podaje do wiadomości, iż wystawy konkursowe odbyły się:

I. W pow. BIAŁOSTOCKIM:

- 1) W Jaświłach w dn. 22 października 1933 r.
- 2) W Krynkach w dn. 22 października 1933 r.
- 3) W Knyszynie w dn. 29 października 1933 r.

II. W pow. SOKÓLSKIM:

- 1) W Dąbrowie k/Grodna w dn. 24 października 1933 r.
- 2) W Sokółce w dn. 29 października 1933 r.

III. W pow. LIDZKIM:

- 1) W Lidzie w dn. 14 października 1933 r.
- 2) W Sobotnikach w dn. 22 października 1933 r.
- 3) W Jeremieczach w dn. 26 października 1933 r.
- 4) W Zabłociu w dn. 30 października 1933 r.

IV. W pow. WILEŃSKO-TROCKIM:

- 1) W Ławaryszkach lokalna wystawa SMP., dzieci w wieku szkolnym i gospodyń — w dniu 15 października 1933 r.

Część instrukcyjna.

I. Pamiętajmy na przyszłość! W chwili obecnej, gdy okres tegorocznej pracy w akcji przysposobienia rolniczego w SMP. mamy ostatecznie za sobą — winniśmy wszyscy wspólnie patronat, Młodzież Stowarzyszona zwrócić uwagę — *na odpowiedni rozwój i doskonalenie pracy w dziedzinie przysposobienia rolniczego — w przyszłości.*

Niech każde SMP. bez wyjątku, a szczególnie te SMP., które wcale nie zorganizowały zespołów konkursowych do pracy na rok przyszły, poświęci chwilę czasu na najbliższym plenarnym zebraniu zastanowieniu się nad tem, jakie znaczenie mają instrukcje Związku Młodzieży Polskiej, zawarte w dziale instrukcyjnym P. R. „Wiadomości” A. K. za październik 1933 r.

Związek Młodzieży Polskiej, ze swej strony będzie uważał za marudera każde SMP. takie, które w jakimkolwiek stopniu nie weźmie udziału w akcji przysposobienia rolniczego.

II. Kierunek pracy w czasie najbliższym. W bieżącym okresie jesiennym, w ślad za tem — w okresie zimowym, w dziale przysposobienia rolniczego, praca winna iść w dwóch zasadniczych kierunkach, a mianowicie:

1) organizowania zespołów konkursowych tam, gdzie nie są jeszcze zespoły konkursowe zorganizowane, z równoczesnem dążeniem do zachęcania wszystkich bez wyjątku Druchen i Druhów do wzięcia udziału w akcji P. R.;

2) dobrem zorganizowaniem pracy samokształceniowej w każdym SMP. bez wyjątku.

Pamiętać należy o dwu zasadniczych rzeczach, mianowicie:

1) o celowości pracy samokształceniowej;

2) o najłatwiejszej drodze, którą dojdziemy do zamierzonego celu.

Gdy mówimy o samokształceniu, mamy na względzie podnoszenie się na wyższy poziom kultury duchowej i umysłowej. Im większa będzie w tem praca, tem większy będzie z tego skutek. Pracując nad podniesieniem na wyższy stopień kultury otoczenia Waszego, będziecie równocześnie rozwijać swój umysł w pożądanym kierunku.

Biorąc za rzecz podstawową, pracę samokształceniową każdej Druchny i Druha — osobiście, na gruncie swojej własnej rodziny, — należy zwrócić należytą uwagę na pracę samokształceniową zespołu konkursowego.

Z pracy wspólnej wynikają dwie zasadnicze rzeczy: ułatwienie w rozwiązywaniu wszelkich zadań i życie się wzajemne.

Jeżeli trudniej jest uczęszczać na plenarne zabrania z powodu znacznych nieraz odległości do ogniska SMP. to znacznie łatwiej jest zebrać się w gronie swego zespołu konkursowego, który zazwyczaj jest mniej lub więcej skupiony.

Często są trudności w rodzinie, w domu do pracy umysłowej. Tem bardziej, należy częściej możliwie urządzać wspólne zebrania zespołu konkursowego, a nawet - zebrania kilku, lub kilkunastu Młodzieży Stowarzyszonej, zamieszkałej blisko od siebie nawzajem, wybierając mieszkanie tego z Druchem lub Druhów, gdzie najdogodniej można pracować z pożytkiem.

Muszą tutaj być wspólne czytania literatury rolniczej, dotyczącej przysposobienia rolniczego—przedewszystkiem; referaty, wygłaszane kolejno przez każdą Druchnę i Druha; dzielenie się spostrzeżeniami z własnego doświadczenia. Należy dążyć do zdobycia serc ludzi dobrej woli, którzy zechcieliby przyjść na takie zebrania z referatami, pogadanką i z tem, co może być dla młodzieży stowarzyszonej pożytecznem.

W pracy samokształceniowej zespołu, poprowadzonej w sposób wyżej podany, piękne i szerokie pole do popisu mają przodowniczki i przodownicy zespołów konkursowych.

Gdyby w sposób możliwie najbardziej doskonały wszyscy zorganizowali pracę samokształceniową pojedynczo i w zespołach konkursowych, względnie w zastępach stowarzyszeniowych, nie wyklucza to jednak konieczności prowadzenia pracy samokształceniowej w SMP., w ognisku Stowarzyszeniowem.

Należy jedynie troszczyć się o to, by kierunek i poziom tej pracy — były należyte.

III. Dobrze zorganizować Komitety Konkursowe. Na terenie każdego Stowarzyszenia przedewszystkiem należy wejrzeć w skład personalny i wartość Komitetu Konkursowego. Może się okazać, że gdziekolwiek, w jakimś S.M.P. dotychczas nie został zorganizowany i powołany do pracy Komitet Konkursowy.

Z całą natomiast pewnością można powiedzieć, że w żadnem SMP. Komitet Konkursowy nie pracuje za dobrze.

Zacząć tedy należy od tego, by stworzyć, względnie uzupełnić, powiększyć grono ludzi, którzy w sposób należyty, z całym zrozumieniem celowości i pożytku pracy Młodzieży Stowarzyszonej w przysposobieniu rolniczem—popierali słowem i czynem wysiłki własne Młodzieży Stowarzyszonej w tym dziale pracy.

IV. Pamiętać o książkach z dziedziny P. R. Należy sprawdzić, czy biblioteka Stowarzyszeniowa zawiera dostateczną literaturę z dziedziny P. R.? Łącznie z tem powszechnie wyłoni się potrzeba zaopatrzenia biblioteki stowarzyszeniowej w literaturę.

Zarząd Stowarzyszenia ma obowiązek dopilnować, by w zastępach i zespołach konkursowych była prowadzona praca samokształceniowa, a z tem staje się koniecznem zaopatrzenie zastępów i zespołów konkursowych w literaturę P. R.

Jako przykład przytoczyć można, że nie jedno SMP. posiada tak zwany „Komplet Książek Moczulskiego“. Jest to bardzo bogaty i ciekawy materiał do przerabiania w Stowarzyszeniu.

Należy dążyć do sprowadzenia do Stowarzyszenia i przestudjowania Kursu Staszycy. Pod względem możliwości materialnych, jest to rzecz dostępna. Taki Kurs kosztuje do 25 złotych najwyżej. Gdy weźmie w tem udział całe SMP., wypadnie to dla każdego grosze.

Wydawnictwo p. t. „Przysposobienie Rolnicze“ również warte jest uwagi, dostarcza dużo materiału do przepracowania.

V. O kukurydzy stale mówimy! W długie jesienne i zimowe wieczory z pewnością w wielu wypadkach zostanie poruszona sprawa uprawy kukurydzy „Wczesnej Bydgoskiej“. Nie jeden „niedowiarek“ przytem będzie twierdzić, że kukurydzy nie warto uprawiać, bo to w tym roku nie dojrzała. W ten sposób niektórzy wyrażają zdanie o celowości uprawy kukurydzy „Wczesnej Bydgoskiej“.

Wprawdzie w roku bieżącym kukurydza do późna pozostawała na półkach i są wypadki, szczególnie na gruntach nisko położonych, że u góry rozmieszczone, jako późniejsze kaczany nie dojrzały.

Jednak to jest bardzo łatwe do wytłumaczenia.

W otoczeniu Waszem znajdziecie kogoś z ludzi starych, którzy dosięgli osiemdziesięciu, a może i więcej lat życia; zapytajcie się u nich, czy pamiętają tak niepomysłne dla rolnictwa lato, jakie mieliśmy w roku bieżącym?

Przykład dostępny dla każdego, to własne obserwacje w roku bież. nad rozwojem roślin.

Plony w polu i ogrodach mieliśmy opóźnione, pewne rośliny — wskutek chłódów i nadmiernych opadów całkiem zawiodły; czy zaniechamy uprawę?

Zwróćmy równocześnie uwagę na bardzo ważny szczegół, mianowicie: że wśród okopowych, kukurydza „Wczesna Bydgoska“, wyszła z opresji tego lata stosunkowo najbardziej zwycięsko. Kukurydza „Wczesna Bydgoska“, dała dobry wynik. Druchny i Druhowie zaświadczyli, stwierdzili to, przywożąc na wystawy konkursowe — bardzo ładnie rozwinięte i całkowicie dojrzałe kaczany kukurydzy.

To znaczy, że S. M. P. na froncie kukurydzianym odniosły walne zwycięstwo.

Do tej walki, do uprawy kukurydzy „Wczesnej Bydgoskiej“ ma obowiązek stanąć każde S. M. P.

PLAN PRACY

na m-c grudzień 1933 r. i styczeń 1934 r.

I. DZIAŁ OGÓLNO-ORGANIZACYJNY.

miesiąc grudzień 1933 r.

1. Dwa zebrania Zarządu i dwa zebrania plenarne.
2. Skarbnik(czka) ureguje wszystkie zaległości i długi. W razie braku pieniędzy w kasie wyśle do Związku pismo z prośbą o przedłużenie terminu.
3. Prezes(ska) przygotowują sprawozdanie roczne, aby po otrzymaniu blankietów można było je natychmiast wypełnić i wysłać do Związku.
4. Przygotować na styczeń Walne Zebranie Stowarzyszenia. Powiadomić o terminie Walnego Zebrania członków i Związek.

M-c styczeń 1934 r.

1. Dwa zebrania Zarządu i dwa Zebrania plenarne.
2. Przeprowadzić Walne Zebranie członków Stowarzyszenia.
3. Wypełnić i wysłać Sprawozdanie roczne do Związku
Termin ostateczny 15 lutego 1934 r.
4. Ułożyć plan pracy Zarządu i Stowarzyszenia na I-szy kwartał:
 - a) Ustalić terminy zebrań Zarządu.
 - b) Ustalić terminy zebrań plenarnych.
 - c) Ustalić dyżury w „Ognisku“.
 - d) Ustalić sposób przeprowadzania pogadank w czasie dyżurów w „Ognisku“ (kto ma prowadzić, kiedy, jak).
 - e) Obmyśleć środki dla zapewnienia Kasy Stowarzyszeniowej.

II. DZIAŁ RELIGIJNY.

M-c grudzień 1933 r.

1. Zorganizować w Stowarzyszeniu pogadanki na temat adwentu.
2. Porozumieć się z księdzem Proboszczem w sprawie Rorat stowarzyszeniowych.

M-c styczeń 1934 r.

1. Przygotować pogadanki na temat: „Okres Noworoczny w Kościele katolickim“.
2. Opracować plan pracy religijnej na I-szy kwartał:
 - a) tematy pogadanek religijnych,
 - b) termin kwartalnej spowiedzi i Komunii św. wspólnej,
 - c) program pracy kółek: eucharystycznych, misyjnych, arjologicznych.

III. DZIAŁ KULTURALNO-OŚWIATOWY.

M-c grudzień 1933 r.

1. Jeśli biblioteka stowarzyszeniowa nie jest uporządkowana, to najwyższy czas ją uporządkować.
Bibliotekarz i Bibliotekarka niech obliczą ile każdy druh i druchna w ubiegłym roku przeczytali książek, aby można było podać dokładną statystykę czytelnictwa w sprawozdaniu rocznem.
2. Rozpocząć zbieranie wśród bogatszych parafjan drobnych podarków na choinkę dla biednych dzieci.
3. Przygotować urozmaïcenia na „wspólny opłatek“.
4. Kółko kulturalno-oświatowe obliczy ile zebrań odbyło w ciągu roku i jakie tematy były opracowywane.
5. Sekcja teatralna obliczy ilość odegranych sztuk i poda Zarządowi do sprawozdania tytuły odegranych sztuk.

M-c styczeń 1934 r.

1. Przygotować obchód powstania styczniowego (21 stycznia 1934 r.)
 - a) referat,
 - b) urozmaïcenia (żywe obrazy, deklamacje),
 - c) śpiewy.
2. Opracować program pracy na I-szy kwartał.
 - a) Pomyśleć o wprowadzeniu nowych sposobów w pracy kulturalno-oświatowej („Żywa Gazetka“).
 - b) Zorganizować i ustalić terminy „czytanek izbowych“.
 - c) Opracować program pracy dla Kółka oświatowego (terminy zebrań, tytuły pogadanek, kto ma przygotować).

3. Sekcja teatralna obmyśli kiedy i jakie sztuki ma wystawić w pierwszym kwartale, żeby można było dobrze rozłożyć czas na próby i nie grać rzeczy źle przygotowanych.

IV. DZIAŁ W. F.

M-ce grudzień 1933 i styczeń 1934 r.

1. Ćwiczyć gimnastykę w lokalach zamkniętych (w salach gimnastycznych gdzie takowe są).

2. Zorganizować sekcję sportów zimowych i wygłosić pogadanki o znaczeniu sportów zimowych (jak narciarstwo, łyżwiarstwo i t. p.)

3. Zrobić ślizgawkę w okolicy Ogniska S.M.P.

4. Rozpocząć ćwiczenia narciarskie jeśli pozwolą na to warunki atmosferyczne.

5. Zorganizować „kulig“ połączony z odwiedzinami sąsiedniego S.M.P.

6. W końcu grudnia nadesłać sprawozdania z całorocznej pracy w dziale W. F. S.M.P., których Druhowie odbyli w ciągu roku 1933 kursa lub obozy W. F. nadesłać winni sprawozdania z prac tych Druhów na terenie S.M.P.

V. DZIAŁ P. R.

M-c grudzień 1933 r.

1 Organizować odprawy zespołów konkursowych dla wspólnego samokształcenia się;

2. Wygłaszać referaty z dziedziny P. R. na odprawach zespołów konkursowych i na zebraniach plenarnych S.M.P.

3. Przodowniczki i przodownicy zespołów konkursowych sprawdzą stan wytrwania uczestników swoich zespołów.

4. Organizować zespoły konkursowe do uprawy kukurydzy „Wczesnej Bydgoskiej“.

5. Ustawicznie zaopatrywać bibliotekę stowarzyszeniową w literaturę P. R.

6. Zaprenumerować czasopismo „Przysposobienie Rolnicze“ (adres: Warszawa, ul. Kopernika 30).

7. Sporządzać zapotrzebowanie na materiały konkursowe.

8. Zbierać gotówkę na potrzebne materiały konkursowe i przechowywać w kasie S.M.P.

9. Gromadzić popiół drzewny.

10. Uświadamiać Młodzież stowarzyszoną o konieczności wzięcia udziału w Kursach przedkonkursowych — gdy S.M.P. zostanie o tem powiadomione.

M-c styczeń 1934 r.

1. Organizować ustawicznie odprawy dla uczestników zespołów konkursowych w celu prowadzenia pracy samokształceniowej.

2. Kolejno wygłaszać referaty z dziedziny P. R. na zebraniach plenarnych S.M.P.

3. Zapraszać prelegentów-fachowców-rolników dla wygłaszania referatów z dziedziny P. R.

4. Zaopatrywać bibliotekę stowarzyszeniową w literaturę Przysposobienia Rolniczego.

5. Wydelegować Druchny przodowniczki i Druhów przodowników na kursy dla przodowników.

6. Gremjalnie wziąć udział w kursie lokalnym dla uczestników zespołów konkursowych.

7. Organizować zespoły konkursowe do uprawy kukurydzy „Wczesnej Bydgoskiej”.

8. Nadesłać do Związku Młodzieży Polskiej zaliczki na kupno materiałów hodowlanych do konkursów P. R.

9. Nadesłać zapotrzebowanie na materiały konkursowe na imię powiatowego Instruktora S.M.P., względnie do Związku Mł. Pol. w Wilnie.

10. W dalszym ciągu gromadzić popiół drzewny dla potrzeb wiosennych na półkach konkursowych.

**Czy Zarząd opłacił prenumeratę
za „Wiadomości Akcji Katolickiej
Archidiecezji Wileńskiej“ ?**

ARCHIDIECEZJALNY ZWIĄZEK TOWARZYSTW DOBROCZYNNOŚCI „CARITAS

„Bogaci i posiadający mają obowiązek wspierać biednych i potrzebujących według przykazania ewangelicznego, które to przykazanie nakłada obowiązek surowy, że w dniu sądu trzeba będzie w sposób szczególny zdać z niego rachunek, jak powiedział to sam Chrystus Pan“.

PIUS X

Motu proprio art. 9.

Ś. p. Zofja-Agata Giedroyciówna

„Podobała się dusza jej Bogu...“

W święto Chrystusa-Króla, gdy we wszystkich świątyniach wileńskich sprawowały się najświętsze ofiary — gasło piękne, młode życie cichej pracowniczki na niwie Pańskiej, ś. p. Zofji-Agaty Giedroyciówny.

Ś. p. Zofja-Agata, urodziła się w Wilnie, dnia 5 lutego 1913 roku. Tu uczęszczała do szkół, tu od dziecięcych lat dzielnie pracowała w licznych stowarzyszeniach, jak w S.M.P., którego była prezeską przez ostatnie lata przy parafji św. Filipa i Jakóba, — należała do Bractwa Białej Procesji parafji św. Rafała, od lat trzech zelatorka Żywego Różańca i sodaliska w całym tego słowa znaczeniu.

Cały wolny swój czas poświęcała pracy w stowarzyszeniach, opiekowała się nadto chorymi, ubogimi, wypełniając bez wytchnienia do ostatniej chwili podjęte obowiązki. Zmogła ją dopiero ciężka, gwałtowna choroba.

We wrześniu r. b. jako wykwalifikowana pielęgniarka, bierze czynny udział w pierwszym Triduum Eucharystycznym dla chorych, które odbyło się w Ostrej Bramie w Wilnie. Podziwiać trzeba było jej oddanie dla tych nieszczęśliwych, troskliwość, dobroć i prawdziwie anielską słodycz. Do pracy charytatywnej rwała się całą siłą młodzieńczego zapału i żarliwości. Ona pierwsza zgłosiła się do naszego Związku „Caritas“ z prośbą o przydzielenie jej funkcji siostry parafjalnej na najuboższą dzielnicę wileńską, t. zw. przedmieście kalwaryjskie. Do akcji tej zagrzewała swoje gorliwsze przyjaciółki.

Najgorętszym jej pragnieniem było oddanie się na służbę Maryi Bogarodzicy przez wstąpienie do powstającego w Wilnie Instytutu Niepokalanej Królowej Polski „Marianum“. Wpisała się na kandydaturę. Śmierć jednak przerwała jej najserdeczniejsze starania.

W życiu codziennym najprzykładniejszą była córką, siostrą, przyjaciółką, koleżanką — człowiekiem. Dusza to jasna, czysta, wybrana, która nieustannie dążyła wprost do swego celu — do Boga...

W kościele św. Rafała spoczęła w pośrodku jej trumna, kryjąca w sobie doczesne szczątki cichej służebnicy Maryi Niepokalanej — młodzianki druchny i sodaliski, a jednak, gdy orszak pogrzebowy wyruszył na ulice miasta, szły za nią tłumy ludu wileńskiego wśród licznych sztandarów stowarzyszeń, towarzysząc jej na miejsce wiecznego spoczynku.

Nad trumną gorąco przemówił Moderator Zmarłej, ks. prof. Paweł Bekisz.

Ostrobramska Maryja Niepokalana, Królowa Korony Polskiej, niech wyprosi jej szczególną nagrodę w niebie.

Tadeusz Birecki.

Powstanie nowych Wydziałów Parafjalnych „Caritas“.

Z inicjatywy Przew. XX. Proboszczów powstały nowe Wydziały „Caritas“ w następujących parafjach:

1. **Zabłudów**. Zarząd Wydziału stanowią: Ks. Proboszcz Dr. W. Kuźmicki jako przewodniczący, — pp. A. Hanzłowa, L. Godłowska, M. Kudelska, Dr. E. Nowakowska, F. Pull, W. Pronczuk, A. Łoś, A. Chilecki i J. Gneciecki jako członkowie Zarządu Wydziału.

Nowo obrany zarząd przystąpił do opracowania planu akcji charytatywnej na terenie parafji.

2. **Mosarz.** Zarząd wydziału: Ks. Proboszcz Klimm jako przewodniczący, — pp. E. Apiecionkówna, M. Humienikowa, St. Bukówna i Z. Witkówna jako członkinie Zarządu.

3. **Ejszyszki.** Zarząd wydziału: Ks. Dziekan Bolesław Moczulski jako przewodniczący, — pp. Marja Korys, Wincenty Zachwatowicz, Leontyna Moszkówna, Albertyna Ożarowska i Józefa Kozakowska. Do Komisji Rewizyjnej zostali powołani: pp. Michał Smykowski i Józefa Kuszczarowa.

Na początek, zebrania ogólne wydziału mają odbywać się raz na kwartał celem rozpoczęcia działalności charytatywnej na terenie parafji.

4. Budsław. Zarząd wydziału: przewodniczący ks. Prob. Stanisław Werenik, członkowie Zarządu: Pp. Ludwika Okuszkowa, Krystyna Oskierczyna, Józef Bobkiewicz i Mieczysław Strynkiewicz.

Powołano do życia sekcje: informacyjną pod kierownictwem p. Henryki Kasprzyckiej, opieki nad sierotami pod kierownictwem p. Krystyny Oskierczyny, oraz zapomogowej pod kierownictwem p. Teofila Pawłowskiego.

5. Połuknia. Zarząd wydziału: Ks. Proboszcz Kazimierz Packiewicz, członkowie Zarządu: pp. Kazimierz Mackiewicz, Michalina Maszkowska i Józefa Frachanówna. Uchwalono składkę członkowską po 50 gr. miesięcznie. Wydział podjął się prowadzenia ochrony dla sierót i szpitalika dla starców z parafji.

Archidiecezjalny Związek Towarzystw Dobroczynności „Caritas” w Wilnie, przesyłając nowym placówkom jak najlepsze życzenia powodzenia w pracy, ufa głęboko, że wierni wyżej wymienionych parafji poprą serdecznie zadania swoich wydziałów „Caritas”, mających jednoczyć wszystkich katolików na terenie parafji dla dzieła miłosierdzia chrześcijańskiego, powstającego z miłości najgłębszej ku Bogu i bliźnim.

Półkolonje letnie Archidiecezjalnego Związku „Caritas” w Wilnie. Jak roku ubiegłego tak i obecnie udało się Związkowi naszemu stworzyć dwie półkolonje letnie dla najbiedniejszej dziatwy wileńskiej. Dzięki zapobiegliwości Ks. Superjora Jana Rzymelki C. M., wiceprezesa Związku „Caritas” półkolonje te zostały urządzone:

I. przy ul. Konarskiego 33, w budynku „Betanji”. Prowadziły ją SS. Misjonarki św. Rodziny pod kierownictwem Konferencji męskiej św. Wincentego á Paulo, która wydelegowała do tej pracy p. Radcę Hutorowicza i p. Mickiewicza. Opiekunem półkolonji był Ks. Proboszcz Nawrocki z parafji N. Serca Jezusowego.

Półkolonja była czynna w czasie od 1.VII do 19.VIII = dni 50. Korzystało z niej 65 dzieci, w czym 27 chłopców i 38 dziewcząt, przy doraźnej opiece lekarskiej. Całkowity koszt półkolonji wyniósł 1204 zł. 24 gr. Dzienny koszt utrzymania dziecka zł. 0.37.

II. przy ul. Witebskiej 21. Półkolonję prowadziły SS. Dominikanki pod kierownictwem X. Kan. J. Kretowicza i X. Sup. J. Rzymelki C. M. przy doraźnej opiece lekarskiej.

Półkolonja była czynna od 12.VII do 20.VIII = dni 40 dla 85 dzieci (45 chłopców i 40 dziewcząt). Całkowity koszt utrzymania tej półkolonji wyniósł 1561 zł. Dzienny koszt utrzymania dziecka 0.45 zł.

III. Na półkolonji kolejowej w Ponarach ulokował X. Sup. Rzymelka, za zgodą i na polecenie p. Nacz. Wydziału

Opieki Społ. D-ra Henryka Rudzińskiego, 59 dzieci (w czym 50 chłopców a 9 dziewcząt). Koszta utrzymania tych dzieci pokrył Wydział Opieki Społecznej Województwa Wileńskiego.

Ogółem w półkolonjach „Caritas” brało udział około 209 najbiedniejszych dzieci Wilna.

Zamierzona półkolonia na Sołtaniszkach nie doszła do skutku z powodu braku funduszy.

Ogólne koszta półkolonij wyniosły zł. 2765 i 24 gr.

Na sumę tę złożyły się subwencje Opieki Społecznej Województwa zł. 2356.03, oraz Archid. Związku „Caritas” 344.46 zł.

Półkolonie udały się znakomicie, dzięki zarówno pięknym położeniom wśród ogrodów i lasów sosnowych, sprzyjającej pogodzie, jak również serdecznemu stosunkowi jaki panował między opieką a dziatwą.

Archidiecezjalny Związek „Caritas” czuje się w obowiązku bardzo serdecznie podziękować O. Superjorowi Janowi Rzymelce oraz wszystkim ofiarodawcom i współpracownikom półkolonij za pomoc i trud włożony w tę akcję.

Szczególniejsza wdzięczność należy się JW. Panom: Naczelnikowi Wydziału Zdrowia i Opieki Społecznej Województwa Wileńskiego, Dr. Henrykowi Rudzińskiemu, i Prezesowi Dyrekcji kolejowej Falkowskiemu, za nadzwyczajną życzliwość dla półkolonij „Caritas” i popieranie ich działalności większymi zapomogami w gotówce i żywności. Bóg zapłać!

Półkolonie zaszczycił swą obecnością J. E. Ks. Arcybiskup-Metropolita Romuald Jałbrzykowski. Działwa bardzo serdecznie witała Arcypasterza, darząc go szczerą sympatją i wdzięcznością za pamięć. Pozatem półkolonie były wizytowane przez państwowe władze Opieki społecznej.

Wszelkimi informacjami i pomocą w tej akcji służy Centrala Związku „Caritas”, na każde zapotrzebowanie.

„Tydzień Miłosierdzia”. Na życzenie J.E. Ks. Arcybiskupa Romualda Jałbrzykowskiego, Metropolity Wileńskiego, w dniach od 3—8 grudnia r. b. odbędzie się na obszarze całej Archidiecezji wileńskiej „Tydzień Miłosierdzia”, aby był propagandą idei miłosierdzia chrześcijańskiego, okresem zakładania wydziałów parafjalnych „Caritas”, oraz zbierania ofiar w pieniądzu i naturze na akcję niesienia pomocy najbiedniejszym.

Wyczerpujące instrukcje organizacyjne i wskazówki praktyczne zostały rozesłane do wszystkich parafij.

W Związku z „Tygodniem Miłosierdzia” J.E. Ks. Arcybiskup polecił całemu Duchowieństwu urządzić w święto Niepokalanego Poczęcia Najśw. Maryi Panny (8 grudnia r. b.) po wszystkich kościołach kolektę z przeznaczeniem na cele „Tygodnia”.

Instrukcja. Parafjalne wydziały „Caritas“, względnie tymczasowe komitety akcji charytatywnej, winny opracować dokładny plan pracy na okres zimowy.

Do najważniejszych zadań tej akcji należą: 1) zaprenumerować „Ruch Charytatywny“ Poznań, ul. Św. Marcina 8, 2) zorganizować wieczorowe lub niedzielne (popołudniowe) czytanki popularne dla ludności, tak w Ogniskach jak i po domach prywatnych, 3) powołać sekcję zbiorów ofiar, kwalifikacyjną i rozdzielczą, 4) roztoczyć opiekę nad chorymi, kalekami i głodnymi, 5) przygotować gwiazdkę dla najbiedniejszej dziatwy.

Nadewszystko należałoby propagować myśl założenia w parafji ochronki dziennej dla dziatwy. W tym celu wartałoby rozgłębnić się za niewielką bodaj fundacją na ten cel; trochę ziemi z koniecznemi zabudowaniami zupełnie wystarcza na urządzenie takiej instytucji z siostrami, odpowiednio do tej pracy wyszkolonemi.

Taki domek sióstr zająłby się przytem opieką duchową i lekarską nad ludem i młodzieżą, utrzymaniem kościoła w porządku, a także rozpowszechnianiem dobrej prasy i t. p. Praca duszpasterska ks. Proboszcza byłaby w ten sposób wielce ułatwiona.

WSZYSTKIE ORGANIZACJE AKCJI KATOLICKIEJ

powinny czynnie dopomóc
Wydziałowi Parafjalnemu
Caritas w przeprowadzeniu

T Y G O D N I A MIŁOSIERDZIA

ZARZĄDY S. M. P.

JAK PRZYGOTOWAĆ WALNE ZEBRANIE?
JAK PRAWIDŁOWO JE PRZEPROWADZIĆ?

tego nauczy was Szara Książeczka

p. t.

WALNE ZEBRANIE

Pamiętajcie, że zbliża się miesiąc styczeń,
termin Walnych Zebrań i zaopatrzcie się w
materiał potrzebny do jego przeprowadzenia

nabyć
można

w Składnicy Związku Młodzieży Polskiej
Wilno, Metropolitalna 1, telef. 7-83

Konto P. K. O. Nr. 80.742

SKŁADNICA ZWIĄZKU MŁODZIEŻY POLSKIEJ

POLECA MATERJAŁY

na zorganizowanie

WSPÓLNEGO OPŁATKA

MARJA OJERZYŃSKA

Wieczornica Gwiazdkowa

Cena 2.20

MICHAŁ SABATOWICZ

Hej kołęda, kołęda

Urozmaicenia dla kołędników.

Cena 1.--

X. PAWEŁ WIECZÓREK

Cudowna Noc

Cena 1.60

Jasełka z legend o Bożym Narodzeniu

MICHAŁ SABATOWICZ

Anielska Nowina

Cena 1.95

Misterjum jasełkowe w 3-ch odsłonach

KS. JÓZEF KROŚNIŃSKI

Po kołędzie

Cena 0.95

Krotochwila w 1-ym akcie

Wilno, ul. Metropolitana 1, telefon № 7-83